

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

X. Modus Communicandi & Confitendi apud eosdem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

mentalem, alteram Spiritualem: sicut & ipsa & Sacramentum est & Sacrificium. Lutherus ait, male facere eos qui sine populo communicant Missam celebrant. Ergo, mi Lutheri, & S. Ambrosius & S. Chrysostomus male fecerunt. Uterque enim saepius Missam celebravit, nemine communicandi gratia ad altare accedente: de qua populi repiditate graviter illi conqueruntur. Ipse saluator noster S. Jacobo soli Eucharistiam dedisse narratur. Serapion solus communicavit; uti etiam sacerdos ille S. Augustini, Missam in domo ab immundis spiritibus infesta celebrans. (p) Sic etiam apud Gregorium Nazianzenum solus quidam communicasse legitur. (q) Quocirca ad sacerdotem sacrificantem accipere illud pertinet, qui neminem ibi se sistentem excludit. Sed ad Interimistarum ceremonias redeo, qui vespertinas preces alterno cantu, uti ex Gregorij Magni praescripto in Catholica Ecclesia fieri solet, celebrant ac decantant. Et hi quidem ritus sunt ceremoniarum, apud Interimistas, quorum magnus est in Germania numerus, usitatae. Videamus iam eorum sacra qui Augustani seu Confessionistae dicuntur, ab Augustana Confessione, quae meliori iure à nonnullis Augustana Confusio appellatur.

IX. Hi vero per plerasque Imperij urbes sparsi sunt, quales sunt Augusta Vindelicorum, Ulma, Dinkelspula, Norlinga, Biberacum, Hailbrunna, & aliae, in Suevia sitae; ad Rhenum vero Colmaria, Argentoratum, Haganoa, VVissenburgum, Lindavia, Spira VVormatia, Oppenhæmum, Francofurtum. Inter Principes vero etiam complures sunt qui Augustanam religionem ita amplectuntur, ut nullam aliam religionem in ditione sua permittunt, iuramento sese adstrinxerint; ut Dux VVirtembergicus, Landgravius Hassiae, Marchio Brandenburgicus, multique alij Comites & Barones quam, ut verum fatear, eadem libertate qua hanc assumpserunt religionem in dies dimittere, possunt, & forte dimissuri. Apud hos vero Missa illa Lutherana nunquam iisdem quibus apud Interimistas ritibus & ceremonijs celebratur. Templum tamen habent eodem ornatu ac similibus veteris Christiani innotis insignia utpote erepta Catholicis. Certis horis parochus aut diaconus, candido amiculo indutus, suggestum ascendit, & orationem ad populum habet, qua finita, ante altare provolutus, primum tacitus, deinde ad populum conversus, alta voce precatur, Missam celebrantium more, nisi quod ea ceremonia quae apud Interimistas, non adhibeantur. Sed nec eadem hic ornamenta seu vestes Sa-

cerdotales in usu sunt: nec diaconus, sed ipse celebrans tam epistolam quam Evangelium legere solet.

X. Finitis hisce precibus, idem minister Coena institutionem lingua vernacula recitat, deinde hostias consecrat. Postea communicaturi ad altare accedunt: cui assistans Superintendens vel parochus, patena aurata hostias quasdam exiguas imponit sacroque Crucis signo, unam singulis communicantibus in os immittit, hisce verbis Accipe & manduca, hoc est verum Corpus Jesu Christi quod pro te oblatum est. Ex altera parte Diaconus communicantibus calicem porrigit dicens: Accipe & bibe; hic est verus Sanguis Jesu Christi, qui pro te effusus est. Porro tam ante quam post communionem singuli Catholicorum more pro se quisque precantur, contra quam faciunt Calvinista, qui non nisi per os ministrorum Deum precari audent, ut libro VIII, explicabo. Actione hac absoluta, & accepta benedictione, unusquisque in locum suum recedit. Ante dies festos & solemnibus concionator populum ut peccata confiteantur, & ad sacramentum Christi communionem diligenter se preparent, exhortatur: ex praescripto Lutheri in libro, de Visitatione, & Melancthonis in tractatu De Poenitentia, & in Locis communibus, ubi antiquam hanc & salutarem Ecclesiae consuetudinem accurate observandam esse monet. Calvinianorum quidem, temere nulla praevia peccatorum confessione, ad Coenam accedentium, consuetudinem summo opere ipsi detestantur. Sed quid hoc mirum in Calvinistis? qui dicere non dubitant, Christi corpus tam longe à Coena, quam caelum à terra abesse, & tam esse illud manducare, quod est omnium miraculorum maximum. Ad Lutheranos redeamus: apud quos pridie eius diei quo Coena celebranda est, a portis templi ostijs communicaturi ministros ibi praestolantes accedunt, & peccata confitentur. Laicus Laico in rebus sacris diabolus tamquam Dei simia ludit. Si qui in fide instrui debeant, terni aut quaterni se sistunt. At si quis secretum quid habet, unde conscientia moyses sentiat, seorsum illud ministro aperit, & veniam à Deo precatur; Minister vero illum consolatur ex verbo Dei, seu annuntiat Evangelium, & sic virtute verbi annuntiat, vel si placet alijs verbis adiectis, absolvitur, quilibet enim predicandi est sibi regula agendi. Multis loci poenitentes seu confitentes in genua procumbunt: nonnullis vero novi coniuges prius non copulantur quam peccata confessi, sacramentum hoc desiderantes, parochus seu minister accersitur, hostiam

p De civ. Dei. q Homel. 61. ad pop. Antio. & sup. 3. ad Eph.

non consecratam apportans. Cubiculum ingressus, ceteris omnibus sedere iussis, solus agrum exhortatur, ut conscientiam suam exoneret, & si quidem mordeat, consecratur. Quo facto, absolvitur ille, signo Crucis capiti ipsius impresso. Qua de re Lutherus in Sermone de Preparatione sic loquitur. Volo, ut homo in extremo agone constitutus, dicat: Si sacerdos vel minister me absolvat, equidem verbo ipsius non aliter quam Dei Verbo me submitto. Tam enim firmam sacerdotis absolutioni fidem habere debes, ac si Deus ipse iudicem aut Apostolum eius rei causa ad te misisset, immo ac si Deus ipse peccata tibi remitteret. Data absolutione, mensa sternitur, eique calix & patena imponuntur. Tum parochus verbis institutionis non aliter quam in templo recitatis, panem & vinum consecrat. Insuper assistentes rursus ingressi, in genua prostrantur. Tandem parochus ad agrum lectum accedit, eique hostiam & vinum porrigit, verba illa solennia pronuncians. Crucis signum edens. At non omnium locorum idem mos est, Lutheri aedibus, sed quot pagi & quot Ministrorum capita, tot ritus. Verum enimvero summa illa credendi quod quisque vult licentia, in causa est ut apud Lutheranos nonnullos panis hic consecratus minus reverenter habeatur. F. Nasus Centurarius II. faceret historiam recitat, Prædicantem nempe quendam prope Argentoratam, è Bucerii secta ac disciplina, quum ad ægrotum accessisset esset, negotijs impeditum, filium suum misisse, qui facta consecratione, his verbis Sacramentum ægro porrexit. *Trinck vnd tsi Gottes nicht vergiffst id est, Bibe homo & manduca, mente à Deo non caduca.* imo vero repertus est, qui cum hominem peste laborantem propius accedere horreret, venabulo affixum panem per fenestram ægroti porrexit. Alij vero Prædicantium, ut Albertus scribit, consecrationem his verbis faciunt: *Accipite & manducate, & memoriam Domini usurpare.* Alij nihil aliud, quam Dominicam recitant orationem. Alius quidam Prædicans, ut Aurifaber folio XLVI. testatur, calicem oblitus, nec vitrum quo uteretur reperiens, cochleari culinario vinum infusum ægroti dedit, his verbis: *Accipe & bibe cochlear novi Testamenti, in remissionem peccatorum.* Lutherus id quosdam narrantes audiens (in horum enim territorio id factum fuerat) *hominem istum in carcerem statim iubeam recondi, quod tali cochleari eiusmodi thaca quam optime conveniat.* Hostias vero consecratas non asserunt, quod Lutherus, quamvis tota repugnante antiquitate, extra communionem corpus Christi ibi esse neget. Audia-

mus unum Cyrillum qui Ephesino interfuit Concilio, dicentem; *Esse quosdam qui existimant mysticam illam benedictionem (de Eucharistia loquitur) inutilem esse, si quid mane super sit. Graviter vero eisdem errare, Iesum Christum enim non esse alium, nec corpus ipsius mutari, sed virtutem benedictionis & gratiam vivificantem semper in eo manere. Virtutem enim vivificantem Dei Patris esse Verbum unigenitum, quod caro factum sit, nec tamen unquam Verbum esse desierit, sed carnem suam vivificantem reddiderit.* Ad Lutheranos iterum iterumque revertamur: qui in locis quibusdam Vespertinas preces decantant, sicut Interimistæ, etiam in Ducatu Wirtembergico, ac præsertim diebus Sabbathi. In vicinis Musæis organis utuntur, alternatis cum cantu vicibus. Pueros quoque habent sacris eiusmodi, ac porrifimum cantu feruientes, quos Chorales vocant. Diuersis vicibus de die, mane scilicet, meridie & vesperi, eodem quo ante schismate modo campana signum editur, olim ab Ecclesia ad honorem Deiparæ Virginis institutum. Sed magna passim tam in hac quam alijs rebus est diuersitas, uti apud Rescium ista enarrantem videre est. Air enim, *Missam quibusdam locis apud Lutheranos totam, alijs dimidiatam Latina lingua celebrari. Alibi cantores certos esse ad hoc in choro ecclesie constitutos, alibi omnes promiscue cantare. Quibusdam loca pueros, & quandoque etiam feminas scripturam sacram de pulpito prælegere. Alios habitu ecclesiastico, alios populari uti. Alij hostiam eleuant (ut Clebitius contra Heshusium scribens testatur) alij consuetudinem hanc repudiarunt. Alia sermo sacrorum est Viteberge, alia Norimberga: alia in Marchionatu Brandenburgico, alia in Ducatu Wirtembergico: alia Cracovia, alia Vilna, Lublini, Poesnania, &c. quare? quoniam omnia hæc sunt humani capitis inuenta, substituta in locum eorum quæ Apostoli, & eorum successores Ecclesiam docuerunt. Hoc loco facere non possum, quin elegantem valde ceremoniam, quam à nobili Gallo qui præfens ista vidit atque audiuit, accepi in Lutheranorum sacris usurpata, describam.*

XI. Anno M.D.LXV. quum Carolus IX. rex Franciæ Baionæ esset ut sororem suam Hispaniæ reginam inuiferet, venit eodem Turcius Legatus, ducenta scutorum millia, quæ pecuniosus ille Iudæus Mignes regiis oratoribus & ministris Constantinopoli agentibus mutuo dederat, repetiturus. Hac arrepta occasione, Nouatores nostri Reformantes & Reformati Regem nostrum calum-